

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 19 września 2016r.

Pozwem skierowanym przeciwko (...) Bank Spółce Akcyjnej w W., powódka M. C. domagała się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty z dnia 13 stycznia 1999r. wydanego w sprawie o sygn. Nc 4573/98 przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy utrzymanego w mocy w stosunku do powódki wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 lutego 2008r. w sprawie o sygn. IV C 2076/05 w części dotyczącej kwoty 60000 zł wraz z odsetkami od dnia 7 maja 2006r. Powódka domagała się także zasądzenia od pozwanej Spółki zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając żądanie powódka podała, że w dniu 17 czerwca 1993r. pozwany zawarł z mężem powódki umowę kredytu udzielonego mu na działalność gospodarczą w kwocie 700 000 zł, zabezpieczoną wekslem in blanco podpisanym także przez powódkę jako poręczyciela. Wobec niespłacenia kredytu, w dniu 19 października 1998r. pozwana wypełniła weksel na sumę 1 038 169,92 zł z datą płatności na 30 października 1998r. Następnie sprawa została skierowana do Sądu i wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 lutego 2008r. został utrzymany w całości w stosunku do powódki nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany na podstawie opisanego poręczenia wekslowego. Na podstawie tego tytułu zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne, które jest prowadzone przez Komornika Sądowego M. K. (1) pod sygn. Km 455/2004.

Następnie powódka podała, że w celu zabezpieczenia umowy kredytu, strony tejże umowy zawarły w dniu 17 czerwca 1993r. umowę przewłaszczenia nr 25/93 maszyn i urządzeń stanowiących własność dłużnika. Te maszyny i urządzenia zostały następnie zajęte w dniu 8 marca 1994r. i ich szacunkową wartość określono na 40 000 zł. W dniu 30 maja 2011r. wierzyciel skierował do Komornika prowadzącego egzekucję przeciwko mężowi powódki A. C. (1) pismo, w którym poinformował go, że przejęte od dłużnika maszyny i urządzenia sprzedał w dniu 7 maja 2006r., a uzyskane środki przeznaczył na częściową spłatę długu. Nie wskazał jednak ich wartości ani też nie ograniczył prowadzonej wobec dłużnika egzekucji. Nie ograniczył także o uzyskaną kwotę pozwu skierowanego przeciwko powódce jako poręczycielowi. Wobec tego, że zaspokojenie wierzyciela przez jednego z dłużników solidarnych zwalnia od zapłaty pozostałych, nie ulega wątpliwości, że wierzytelność objęta wskazanym w pozwie tytułem wykonawczym nie może być egzekwowana w całości i winna być o kwotę stanowiącą wartość maszyn i urządzeń ograniczona, co uzasadnia zdaniem powódki powództwo o pozbawienie w tym zakresie tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c.

Postanowieniem z dnia 27 października 2014r. Sąd postanowił podjąć postępowanie z udziałem następcy prawnego (...) Banku Spółki Akcyjnej w W. tj. Bankiem (...) Spółką Akcyjną we W.. Z dniem 4 stycznia 2013r. (...) Bank (...) Spółka Akcyjna we W. (dalej także jako pozwany) przejęła bowiem cały majątek (...) Bank S.A. w W., który to podmiot został wykreślony z rejestru przedsiębiorców KRS.

W odpowiedzi na pozew wniesionej pismem z dnia 28 października 2013r. przez Bank (...) S.A. we W., pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych wraz z kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 7200 zł oraz kosztami opłaty skarbowej w kwocie 34 zł.

Odnosząc się do żądania pozwu, pozwany wskazał, że twierdzenia powódki, iż w 2011r. pozwany uzyskał zaspokojenie części swojego roszczenia wobec sprzedaży w dniu 7 maja 2011r. maszyn zajętych w protokole zajęcia z 8 marca 1994r. jest nieprawdziwe. Pozwany podał, że co prawda w piśmie (...) Banku S.A. z dnia 30 maja 2011r. znajduje się informacja o sprzedaży w dniu 7 maja 2006r. ruchomości wymienionych w protokole zajęcia, jednak wskazana data sprzedaży ruchomości jest błędna – ruchomości te zostały bowiem sprzedane w dniu 7 maja 1996r. A. C. (1). Tym samym (...) Bank S.A. nie uzyskał żadnych wpływów pieniężnych na poczet zadłużenia w maju 2006r. Jedyne środki pieniężne, które wpłynęły do Banku tytułem spłaty zadłużenia A. C. (1), to kwota 15 000 zł wpłacona w maju 1996r. W takiej sytuacji, zdaniem pozwanego, powództwo jest pozbawione podstaw albowiem tytuł wykonawczy powstał

już po wpływie do Banku ceny sprzedaży zajętych maszyn. Tym samym okoliczność ta nie może być podstawą do kwestionowania zasadności tytułu wykonawczego.

Niezależnie od powyższego pozwany zakwestionował podaną przez powódkę wartość maszyn czyli kwotę 60 000 zł, która jest gołosłowna, zaś powódka nie podjęła próby wykazania jaka kwota wpłynęła do Banku ze sprzedaży ruchomości w 2006r.

Sąd ustalił:

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w sprawie o sygn. I Nc 4573/98 prowadzonej z powództwa (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. przeciwko A. C. (1) i M. C. w dniu 13 stycznia 1999r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla uwzględniając powództwo w całości oraz orzekając o kosztach procesu. Nakaz zapłaty zaskarżyli pozwani; pozwany A. C. (2) m.in. podniósł zarzut potrącenia wzajemnej wierzytelności. Pozwana M. D. podniosła zarzuty: przedawnienia, wygaśnięcia zobowiązania wskutek dokonanego odnowienia, wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową. Postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2007r. Sąd umorzył postępowanie przeciwko pozwanemu A. C. (1), uchylając jednocześnie nakaz zapłaty w stosunku do tego pozwanego – wobec cofnięcia pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia. Następnie Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 26 lutego 2008r. wydanym w sprawie o sygn. IV C 2076/05 w sprawie z powództwa (...) Banku Spółki Akcyjnej w W. utrzymał w mocy nakaz zapłaty z dnia 13 stycznia 1999r. w stosunku do M. C.. Apelacja pozwanej M. C. od wyroku z dnia 26 lutego 2008r. została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 września 2009r. wydanym w sprawie o sygn. VI ACa 207/09. Skarga kasacyjna od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 23 września 2009r. została oddalona wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2011r. w sprawie o sygn. I CSK 226/10.

/okoliczności bezsporne, akta sprawy IV C 2076/05 SO w Warszawie/

Weksel, na podstawie którego został wydany w dniu 13 stycznia 1999r. nakaz zapłaty stanowił zabezpieczenie spłaty kredytu inwestycyjnego udzielonego A. C. (1) – mężowi powódki – na podstawie umowy z dnia 17 czerwca 1993r. nr 32/93/Z/I. Niezależnie od wystawienia przez kredytobiorcę weksla poręczonego przez powódkę M. C., zabezpieczeniem kredytu było także przewłaszczenie na maszynach i urządzeniach serwisowych (na podstawie umowy nr (...) z 17 czerwca 1993r.).

Ponieważ spłata kredytu nie nastąpiła ani do daty wskazanej w umowie kredytu ani do daty wskazanej przez Zarząd Banku czyli 15 listopada 1993r., przystąpiono do windykacji należności. Na podstawie wyciągu z ksiąg banku z dnia 25 listopada 1993r. skierowano do komornika wniosek egzekucyjny (sprawa Km 70/94 wówczas Komornika Sądowego Rewiru III w K.). W dniu 8 marca 1994r. zajęto w postępowaniu egzekucyjnym maszyny i urządzenia przewłaszczone na rzecz Banku jako zabezpieczenie. Następnie zajęte maszyny i urządzenia sprzedano dłużnikowi A. C. (1) po wpłaceniu przez niego w dniu 7 maja 1996r. kwoty 15000 zł. Wydanie maszyn dłużnikowi nastąpiło w dniu 7 maja 1996r.

/dowód: notatka z dnia 19.04.1996r. k. 199, pismo (...) Banku S.A. z 26.04.1996r. k. 100, wniosek z 01.09.1998r. k. 194-195, wniosek z 10.11.1998r. k. 189-191, karta informacyjna windykowanej należności k. 186-187, porozumienie z 24.07.1996r. k. 193, wniosek z 17.07.1996r. k. 197-198, notatka służbowa z 18.12.1996r.k. 196/

Pismem z dnia 30 maja 2011r. skierowanym do sprawy o sygn. Km 70/94 prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Katowice-Zachód w Katowicach, którego funkcję pełnił Asesor T. J., wierzyciel (...) Bank S.A. w W. m.in. poinformował, że ruchomości w postaci maszyn i urządzeń zajęte w dniu 8 marca 1994r. były własnością (...) Banku S.A. na podstawie umowy przewłaszczenia z dnia 17 czerwca 1993r. W dniu 7 maja 2006r. (...) Bank sprzedał przejęte sprzęty, a uzyskane środki zaliczył na częściową spłatę długu.

/dowód: pismo z dnia 30.05.2011r. k. 8/

Do sprawy egzekucyjnej o sygn. Km 455/04 prowadzonej przez Komornika działającego przy Sądzie Rejonowym Katowice-Zachód w Katowicach została przyłączona sprawa o sygn. Km 2243/2011 z wniosku wierzyciela (...) Bank S.A. przeciwko M. C.. Postępowanie w sprawie o sygn. Km 2243/2011 jest prowadzone na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty z dnia 13 stycznia 1999r. wydanego w sprawie o sygn. I Nc 4573/98 przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, opatrzonego klauzulą wykonalności wydaną na rzecz (...) Bank S.A.

/dowód: dokumenty zgromadzone w aktach Km 2243/2011 Komornika M. K., akta Km załączone do sprawy (...)/

Opisane wyżej okoliczności faktyczne sprawy zostały ustalone przede wszystkim w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach postępowania sądowego (sprawa o sygn. IV C 2076/05 Sądu Okręgowego w Warszawie) oraz egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego M. K. (1), zarejestrowanych pod łączną sygn. Km 455/04. Ponadto Sąd oparł się na przedłożonych przez Bank dokumentach prywatnych, których autentyczność oraz treść nie budziły wątpliwości Sądu, jak również nie były kwestionowane przez powódkę.

Co się tyczy zeznań świadka H. W., to w ocenie Sądu – nie odmawiając zeznaniom wiarygodności – trzeba stwierdzić, że świadek nie miał w sprawie innej istotnej wiedzy o faktach niż ta, która wynika z dokumentów. Dlatego Sąd oparł się w pierwszej kolejności na dokumentach, a dokonywanie bezpośrednich ustaleń na podstawie zeznań przesłuchanego świadka pominął. Należy jednak podkreślić, że świadek nie miała żadnej wiedzy o tym, aby w 2006r. miało dojść do sprzedaży maszyn i urządzeń, a tym samym częściowego zaspokojenia poprzednika prawnego pozwanego Banku.

Sąd oddalił wnioski powódki o przesłuchanie świadków R. B. i M. K. (3) albowiem pomimo zobowiązania Sądu nie wskazano ani tezy dowodowej przesłuchania tychże świadków ani adresów zamieszkania świadków. Sąd pominął natomiast jako spóźniony wniosek powódki o przesłuchanie świadka A. R. jako spóźniony (art. 217 § 2 k.p.c.) albowiem wniosek o przesłuchanie świadka został zgłoszony dopiero na rozprawie w dniu 15 września 2016r. mimo, że pełnomocnik powódki wiedzę o tym, że może zachodzić potrzeba powołania takiego dowodu miał co najmniej od 19 lutego 2016r. Niezależnie jednak od tego należy wskazać, że nie wiadomo na jakie okoliczności miałyby być przesłuchany świadek A. R. – z zeznań świadka H. W. wynika jedynie, że osoba ta była jednym z pracowników banku zajmujących się sprawą zadłużenia męża powódki.

Sąd zważył:

Powództwo jako pozbawione podstaw należało oddalić.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że przedmiotowe postępowanie dotyczyło zgłoszonego przez powoda powództwa przeciwegzekucyjnego – opozycyjnego, które stanowi środek merytorycznej obrony dłużnika przed egzekucją. Zgodnie bowiem z przepisem art. 840 § 1 k.p.c. dłużnik może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, w wypadkach enumeratywnie wyliczonych w powyższym przepisie. Roszczenie to zmierza zatem do uchylecia wykonalności tytułu wykonawczego. Powództwo to jednak nigdy nie prowadzi do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym – ma ono bowiem na celu pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, a nie podważanie treści orzeczenia sądowego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Zasadność roszczenia stwierdzonego orzeczeniem sądowym może być rozpatrywana tylko na podstawie zdarzeń, które nastąpiły po wydaniu orzeczenia sądowego, nie może zatem być nigdy oparte na zarzutach poprzedzających wydanie tytułu egzekucyjnego (poza zarzutem spełnienia świadczenia, o ile nie był on rozpoznany w postępowaniu rozpoznawczym).

W niniejszej sprawie, ze względu na okoliczność, iż powództwo zostało złożone przez dłużnika (powódkę M. C.), mogły być rozważane tylko dwie podstawy określone w przepisie z art. 840 k.p.c. Po pierwsze, przypadek uregulowany w przepisie art. 840 § 1 pkt. 1 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia

formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście. Po drugie, przypadek uregulowany w przepisie art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 września 2016r.), zgodnie z którym, dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Zdarzeniami, wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane są: przedawnienie roszczenia stwierdzonego tytułem egzekucyjnym, odroczenie spełnienia świadczenia oraz rozłożenie świadczenia na raty przez wierzyciela. Do zdarzeń, wskutek których zobowiązanie wygasło, zalicza się natomiast m.in. wykonanie zobowiązania, wydanie wyroku na korzyść jednego z dłużników solidarnych w następstwie uwzględnienia zarzutu wspólnego dla wszystkich dłużników, świadczenie zamiast spełnienia, niemożliwość świadczenia wskutek okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności, potrącenie, odnowienie, zwolnienie dłużnika z długu przez wierzyciela.

Przechodząc do okoliczności sprawy, należy w pierwszej kolejności zauważyć, że powódka na uzasadnienie swojego żądania nie powołała żadnych okoliczności, które można byłoby zakwalifikować jako podstawę powództwa opozycyjnego określoną w § 1 pkt. 1 art. 840 k.p.c. Powołała się natomiast na częściowe zaspokojenie wierzyciela z uwagi na uzyskanie przez (...) Bank S.A. w 2006r. środków ze sprzedaży maszyn i urządzeń objętych protokołem zajęcia z 8 marca 1994r., czyli na częściowe wygaśnięcie świadczenia objętego tytułem wykonawczym w postaci nakazu zapłaty z dnia 13 stycznia 1999r. Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy wydanego w sprawie o sygn. I Nc 4573/98. W ocenie Sądu powódka nie wykazała jednak tego, że do doszło do wygaśnięcia świadczenia w okolicznościach mogących stanowić podstawę powództwa opozycyjnego.

Przede wszystkim należy wskazać, że powódka w jakikolwiek sposób nie wykazała tego, że miało dojść 7 maja 2006r. do sprzedaży maszyn i urządzeń zajętych w dniu 8 marca 1994r. Twierdzenia powódki w tym zakresie są bowiem nie wystarczające do uznania, że rzeczywiście takie zdarzenie w 2006r. miało miejsce, zwłaszcza, że jedynym dowodem na poparcie takiego stanowiska powódki było pismo z 30 maja 2011r. wierzyciela (...) Bank S.A. skierowane do Komornika w sprawie egzekucyjnej o sygn. Km 70/94. Pismo to stanowiło jedynie dokument prywatny, podlegający ocenie na zasadach ogólnych, a mając na uwadze pozostały materiał dowodowy zgromadzony w sprawie stwierdzić trzeba, że do sprzedaży maszyn i urządzeń doszło w dniu 7 maja 1996r., a zatem jeszcze przed powstaniem tytułu wykonawczego, który w przedmiotowym procesie zwalcza powódka. Analiza całej dokumentacji przedstawionej przez pozwanego jednoznacznie wskazuje na to, że w piśmie z 30 maja 2011r. nastąpiła oczywista omyłka w zakresie daty sprzedaży maszyn i urządzeń – gdyż zamiast roku 1996r. wskazano rok 2006r. przy jednoczesnej tożsamości daty dziennej sprzedaży. Nie przedstawiła powódka żadnych dowodów na to, aby mogło być tak, że mimo, że doszło do sprzedaży maszyn i urządzeń będących przedmiotem umowy przewłaszczenia w 1996r., ponownie ruchomości te były przedmiotem sprzedaży w 2006r. Gdyby natomiast tak było, to nie jest możliwe, że powódka lub jej mąż A. C. (1) nie mieliby o tym żadnej wiedzy ani dokumentów gdyż ruchomości te – po ich sprzedaży w 1996r. na rzecz dłużnika, zostały wydane dłużnikowi czyli A. C. (1). Gdyby zatem miały być ponownie sprzedane w 2006r. to jest nieprawdopodobne, aby przynajmniej mąż powódki nie miał na tę okoliczność żadnych dowodów. Dlatego też niewykazanie, iż zdarzenie mające być podstawą powództwa opozycyjnego miało miejsce, było wystarczające do oddalenia powództwa, gdyż to na powódce w tym zakresie ciążył obowiązek dowodzenia (art. 6 k.c.).

Niezależnie od powyższego należy podnieść, że nawet gdyby było tak, że w 2006r. doszło do sprzedaży ruchomości będących przedmiotem umowy przewłaszczenia i tym samym Bank uzyskałby częściowe zaspokojenie roszczenia, to nie byłoby dopuszczalne oparcie powództwa opozycyjnego na takim zarzucie. W 2006r. pozostawała bowiem jeszcze w toku sprawa, w której powstał tytuł wykonawczy przeciwko powódce i należało wówczas zgłosić tego rodzaju zarzut – co nie miało miejsca. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 23 maja 2012r. (sprawa o sygn. III CZP 16/12, OSNC 2012, nr 11, poz. 129) wskazał bowiem jednoznacznie, że oparcie powództwa przeciwegzekucyjnego na zarzucie spełnienia świadczenia jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy zarzut ten – ze względu na ustanowiony ustawą zakaz – nie mógł być rozpoznany w sprawie, w której wydano tytuł egzekucyjny. Taki jednak przypadek nie występuje w przedmiotowej sprawie.

Dodatkowo jednak wskazać trzeba – obok zarzutów podnoszonych przez strony - na okoliczność, iż pozwany Bank (...) S.A. we W., będący następcą prawnym (...) Banku S.A. w W. nie dysponuje w ogóle tytułem wykonawczym przeciwko

powódce M. C.. W sprawie o sygn. Km 2243/2011 przyłączonej do sprawy Km 455/04 prowadzonych przez Komornika M. K. (1) znajduje się tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty z dnia 13 stycznia 1999r. wydany w sprawie o sygn. Nc 4573/98 przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy z klauzłą wykonalności wydaną jedynie na rzecz (...) Banku S.A. Pozwany Bank (...) S.A. nie posiadał na chwilę zamknięcia rozprawy klauzuli wykonalności wydanej na jego rzecz, co oznacza, że postępowanie egzekucyjne powinno być umorzone, bądź to na podstawie art. 824 k.p.c. ((...) Bank S.A. utracił bowiem zdolność sądową) bądź na podstawie art. 852 k.p.c. (Bank (...) S.A. nie dysponuje tytułem wykonawczym przeciwko powódce).

Z powyższych względów, wobec uznania, że podstawy powództwa opozycyjnego nie zostały wykazane, powództwo należało oddalić.

O kosztach postępowania sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu, wyrażoną w przepisie art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 k.p.c., zaliczając do kosztów niezbędnej obrony pozwanego poniesione przez pozwanego koszty wynagrodzenia jednego profesjonalnego pełnomocnika oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa (17 zł- za ustanowienie jednego pełnomocnika). Ponieważ przedmiotowa sprawa została wniesiona do Sądu w grudniu 2012r., zastosowanie miały przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).

Mając to na uwadze, na mocy powołanych przepisów, orzeczono jak w wyroku zaocznym z dnia 19 września 2016r.